

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแกวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยสรุปและอภิปรายผล ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. ขอบเขตการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแกวิทยา อำเภอวาปีปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแกวิทยา อำเภอวาปีปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) ได้แก่
 - 1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน
 - 1.2 ผู้บริหาร จำนวน 1 คน
 - 1.3 ครูประจำชั้น จำนวน 4 คน
 - 1.4 กรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คนรวมทั้งสิ้น จำนวน 8 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Groups of Informants) ได้แก่
 - 2.1 ผู้บริหารและครูประจำชั้น จำนวน 5 คน

2.2 ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน 10 คน
2.3 กรรมการสถานศึกษา	จำนวน 2 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 17 คน

3. กลุ่มเป้าหมาย (Target Groups)

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านหนองแกวิทยา อำเภอวาปีปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ดังนี้

3.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	จำนวน 9 คน
3.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	จำนวน 10 คน
3.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	จำนวน 11 คน
3.4 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	จำนวน 12 คน
3.5 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	จำนวน 14 คน
3.6 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	จำนวน 12 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 68 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สังเกตพฤติกรรม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยรายการที่จะประเมิน 3 เรื่องคือ 1) ด้านความรับผิดชอบ 2) ด้านการรักษาความสะอาด 3) ด้านการตรงต่อเวลา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Quality Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแกวิทยาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantity Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสังเกตพฤติกรรมโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) เทียบเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Stephen Kemmis & McTaggart มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติ (Action) ขั้นสังเกต (Observation) และขั้นสะท้อนผล (Reflection) เพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแก้ววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันปัญหาการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน

ผลการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียนทั้ง 3 ด้านคือด้านความรับผิดชอบ ด้านความสะอาด การตรงต่อเวลา พบว่ามีระดับปัญหาที่ต้องดำเนินการแก้ไขในระดับมากเมื่อพิจารณาวินัยแต่ละด้านพฤติกรรมย่อยหรือตัวชี้วัดที่เป็นปัญหาเป็นจุดอ่อนมากที่สุดของวินัยแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้ ด้านความรับผิดชอบ ประเด็นตัวชี้วัดที่มีปัญหามากที่สุด คือ 1) ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน 2) ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ด้านความสะอาด ตัวชี้วัดที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ 1) การรักษาความสะอาดห้องเรียน/บริเวณโรงเรียน 2) เสื้อผ้าเครื่อง/แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ด้านการตรงต่อเวลา ตัวชี้วัดที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ 1) ส่งงาน/ การบ้านตามกำหนด 2) มาโรงเรียน/ กลับบ้านตรงเวลา

2. ผลการพัฒนาการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน

2.1 ผลการพัฒนาการประกันคุณภาพวินัยนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้นำพฤติกรรมหรือตัวชี้วัดย่อยที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ 1) ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด 2) ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ทำการพัฒนาในวงรอบที่ 1-2 โดยใช้โครงการ “พัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบ” มีกิจกรรม คือ กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบ และกิจกรรมรณรงค์การปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน

ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนดีขึ้น ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ตั้งใจทำงานมากขึ้นแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาการทางวินัยความรับผิดชอบที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการที่ครูเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ ตักเตือน ปัญหาและอุปสรรคที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เช่น ยังมีนักเรียนบางส่วนยังแอบพกโทรศัพท์มือถือมาโรงเรียนเพื่อฟังเพลง ชอบแซงคิว ชายเสื้อออกนอกกางเกง ใ้ผมยาว ไม่ถอดรองเท้าเวลาเข้าห้องเรียน ทานอาหารในห้องเรียน ชอบเลี้ยงงาน ชอบเอารัศ

เอาเปรียบเพื่อน ชอบแกล้งเพื่อนเวลาทำงาน ปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ไปวางแผนการพัฒนา
ในวงรอบที่ 2

ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมวินัยความรับผิดชอบความ
ดีขึ้น เต็มใจและตั้งใจปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี ปฏิบัติตามกฎระเบียบของ
โรงเรียน โดยเคร่งครัด ส่งผลให้งานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ แสดงให้เห็นว่าการ
จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพวินัยด้านความรับผิดชอบทำให้คุณภาพวินัยความรับผิดชอบของ
นักเรียนดีขึ้น ปัญหาที่ยังมีอยู่จากการสังเกต และการสะท้อนผลจากผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
มีนักเรียนบางคนยังคงแอบพกโทรศัพท์มาโรงเรียนปัญหาเหล่านี้จะได้หาแนวทางแก้ไขต่อไป

2.2 ผลการพัฒนาการประกันคุณภาพวินัยนักเรียน ด้านความสะอาด

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำพฤติกรรมหรือตัวชี้วัดย่อยที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ 1)
การรักษาความสะอาดห้องเรียน/บริเวณ โรงเรียน 2) เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายสะอาดเรียบร้อย
ทำการพัฒนาในวงรอบที่ 1- 2 โดยใช้โครงการ “พัฒนาวินัยด้านความสะอาด” มีกิจกรรม คือ
โรงเรียนสะอาดสวยด้วยมือเรา กิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาดน่าอยู่น่าดูน่าเรียนและ
กิจกรรมการณรงค์การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกระเบียบของโรงเรียน

ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 พบว่านักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านความ
สะอาดในทางที่ดีขึ้น นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรมทำความสะอาด โชนที่
ตนเองรับผิดชอบร่วมมือร่วมใจกันทำความสะอาดห้องเรียนจนสะอาดขึ้นกว่าเดิม ห้องเรียนดู
สะอาดมีสีสันเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของนักเรียนได้รับ
การใส่ใจมากขึ้นสะอาดถูกระเบียบของโรงเรียน การดำเนินกิจกรรมเป็น ไปด้วยความราบรื่น
แต่ยังพบปัญหาและอุปสรรคบางอย่างที่จะต้องดำเนินแก้ไข เช่น พฤติกรรมมักง่ายการทิ้งขยะ
ไม่ถูกที่ของนักเรียนบางคน อุปกรณ์ทำความสะอาด เช่น ไม้กวาด ถังขยะไม่เพียงพอ นักเรียน
บางคนเสื้อผ้าไม่ค่อยซักแล้วไม่แห้ง แต่งกายไม่เรียบร้อย ชอบปล่อยชายเสื้อออกนอก
กางเกง ชอบใส่เครื่องประดับ ปัญหาเหล่านี้ไปวางแผนปรับปรุงพัฒนาในวงรอบที่ 2

ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่านักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านความ
สะอาดดีขึ้นเห็นได้ชัดเจน ส่วนใหญ่มีจิตสำนึกรักความสะอาด พฤติกรรมทิ้งขยะลดลง
บริเวณ โรงเรียนสะอาดขึ้นจนได้รับคำชมจากผู้ปกครองนักเรียนที่มาส่งนักเรียนตอนเช้าว่า
บริเวณ โรงเรียนสะอาดขึ้นกว่าเดิมมาก นักเรียนส่วนมากมีความเต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมดูแล
รักษาความสะอาด ส่งผลให้ห้องเรียนสะอาดสวยงามเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายสะอาดและถูกระเบียบของโรงเรียน ปัญหาที่พบคือพฤติกรรมนักเรียนบางคนที่ชอบใส่เสื้อผ้าไม่สะอาดมาโรงเรียนปัญหาเหล่านี้ควรหาแนวทางแก้ไขต่อไป

2.3 ผลการพัฒนาการประกันคุณภาพวิทยุณักเรียน ด้านการตรงต่อเวลา

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำพฤติกรรมหรือตัวชี้วัดย่อยที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ 1) ส่งงาน/การบ้านตามกำหนด 2) มาโรงเรียน/กลับบ้านตรงเวลา ทำการพัฒนาในวงรอบที่ 1-2 โดยใช้โครงการ “พัฒนาวินัยด้านการตรงต่อเวลา” มีกิจกรรม คือ กิจกรรมสอดแทรก อบรม การตรงต่อเวลา กิจกรรมเพื่อนชวนเพื่อนส่งงานตามกำหนด และกิจกรรมมาด้วยกัน ไปด้วยกัน ทันเวลา

ผลพัฒนาในวงรอบที่ 1 พบว่านักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาในทางที่ดีขึ้น นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรมจากการสังเกต พบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นในการที่จะส่งงานตรงตามกำหนดเวลาที่ครูสั่ง/นัดหมาย และพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการไปกลับโรงเรียนเป็นระเบียบมากขึ้น นักเรียนมาสายไม่ทันเข้าแถวในตอนเช้าลดลง สะท้อนจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการกลับบ้านไม่ตรงเวลาของนักเรียนลดลง แต่ยังพบปัญหาและอุปสรรคบางอย่างที่จะต้องคำนึงแก้ไข คือนักเรียนบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือในการส่งงานตามที่ครูสั่ง ไม่ยอมทำงาน ส่งงานไม่ทันตามกำหนด ส่งงานล่าช้า หัวหน้าในกลุ่มเตือนแล้ว ก็ไม่ปฏิบัติตาม บางคนมีพฤติกรรมหยอกล้อ เล่นกัน คุยกันเสียงดัง ไม่ทันเข้าแถวมาโรงเรียนและกลับบ้านตามจุดที่นัดหมาย บางส่วนมีพฤติกรรมแตกแถวขณะมาโรงเรียนทำให้มาสาย ปัญหาเหล่านี้ควรได้นำมาวางแผนปรับปรุงพัฒนาในวงรอบที่ 2

ผลพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่านักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาดีขึ้นมาก สังเกตจากการบันทึกการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนส่งงานตรงตามกำหนดเป็นส่วนใหญ่ การมาโรงเรียนกลับบ้านตรงตามเวลามากขึ้น สะท้อนจากผู้ปกครอง นักเรียนพบว่านักเรียนไปกลับตามเวลาปกติ ปัญหาที่พบในวงรอบที่ 1 ลดลงหลังจากปรับเปลี่ยนวิธีการและพัฒนาในวงรอบที่ 2

สรุปได้ว่า โดยภาพรวมหลังการพัฒนาคุณภาพด้านวินัยของนักเรียนตามตัวชี้วัดที่เป็นปัญหาหรือจุดอ่อนมากที่สุดของวินัยแต่ละด้าน โดยการจัดทำโครงการและจัดกิจกรรม พบว่านักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแกวิทยามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมวินัย ด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด การตรงต่อเวลา สูงขึ้น

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน

ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาคุณภาพวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแก้ววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 พบว่าคุณภาพวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาของนักเรียนในภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบนั้นผู้วิจัยเห็นว่าอาจสืบเนื่องมาจากสาเหตุหลายๆประการ เช่น พื้นฐานทางครอบครัวของนักเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังที่ ชัชณี จาติกวณิช (2549 : 27) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนไปตามความเจริญของเทคโนโลยีและอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาครอบงำ การเลี้ยงดูบุตรหลานได้เปลี่ยนแปลงไป สังคมครอบครัวไทยเกิดการหย่าร้างมากขึ้นบุตรหลานขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครองส่งผลให้เด็กนักเรียนเกิดปัญหามั่วสุมอบายมุข นำไปสู่พฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ด้านต่างๆ ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมปัญหาเกี่ยวกับวินัยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศ วิเศษรินทอง (2551 : 108-110) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพวินัยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2-3 โรงเรียนบ้านโนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปัญหาที่พบคือนักเรียนขาดวินัยด้านความรับผิดชอบ ด้านความสะอาด และการตรงต่อเวลา บุญเพียง แทบสี (2551 : 129-132) ได้ศึกษาการเสริมสร้างวินัยนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าปัญหาวินัยนักเรียนก่อนการดำเนินพัฒนา คือวินัยด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านการรักษาความสะอาด คณาพร เทียมกลาง (2551 : 110-112) ได้ศึกษาการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โรงเรียนปอพานพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก พบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนานักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหลายประการ ได้แก่การไม่รู้จักรับผิดชอบ ไม่ประหยัด เข้า – ออกห้องเรียนไม่ตรงตามกำหนดเวลา ผัดผ่อนการส่งงาน แต่งกายไม่ถูกระเบียบของโรงเรียน มาโรงเรียนไม่ทันเช้าแถวเคารพธงชาติ ไม่ตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ไม่รักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน พิชัย อันปัญญา (2552 : 98 – 99) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางใย สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม พบว่าสภาพก่อนพัฒนานักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 มีพฤติกรรมปัญหาวินัยด้านความสะอาด ด้านการแต่งกาย และการตรงต่อเวลาในระดับปรับปรุง

2. ผลการพัฒนาการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน

2.1 ผลการพัฒนาการประกันคุณภาพวินัย ด้านความรับผิดชอบ โดยใช้โครงการ “พัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบ” มีกิจกรรม คือ กิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบ และกิจกรรมรณรงค์การปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน พบว่านักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านวินัยดีขึ้น มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนมีทัศนคติ ทักษะ มีวินัยด้านความรับผิดชอบต่อมากขึ้น งานที่รับมอบหมายทำเสร็จตามกำหนด สังเกตได้จากการเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียนก่อนและระหว่างดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 พบว่านักเรียนบางส่วนชอบเลี้ยงงาน เหนือเปรียบเทียบ ขาดการดูแลเอาใจใส่เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ความสะอาดร่างกาย เล็บมือเล็บเท้าปล่อยยาว จนกระทั่งมีการพัฒนาทางพฤติกรรมเชิงวินัยด้านความรับผิดชอบในวงรอบที่ 2 พฤติกรรมปัญหาเหล่านั้นลดน้อยลงแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ร่วมปฏิบัติมีผลต่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางวินัยด้านความรับผิดชอบดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญชู ดอกแก้ว (2551 : 107-109) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานของครูในการสร้างวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลนูปาพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่าจากการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบ โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมอบรมนักเรียน เล่าประสบการณ์ชีวิตของบุคคลที่รู้จัก เล่านิทานเปรียบเทียบ และแนะแนวทางการปฏิบัติตน จากผลการพัฒนางานรอบที่ 1 และผลการพัฒนางานรอบที่ 2 นักเรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีวินัยความรับผิดชอบต่อดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนดำเนินการพัฒนาและหลังดำเนินการพัฒนา บุญเพียง แทบสี (2551 : 129-132) ได้ศึกษาการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน กิจกรรมอบรมพุทธบุตร กิจกรรมนักเรียนตัวอย่าง กิจกรรมคลินิกนักเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้าน กิจกรรมครูประจำหมู่บ้าน พบว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้นในด้านการแต่งกาย นักเรียนทุกคนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของทางโรงเรียน มาโรงเรียนแต่เช้าทันเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ และเข้าเรียนตามกำหนดเวลาทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ด้านความรับผิดชอบต่อส่วนรวมนักเรียนเอาใจใส่รับผิดชอบในการรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนเป็นอย่างดี มีความมุ่งมั่นในการเข้าร่วมกิจกรรม วิไลวรรณ สาลาสุตา (2552 : 101-103) ได้ศึกษาการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่าก่อนดำเนินการพัฒนานักเรียนมี

พฤติกรรมปัญหาวินัยด้านความรับผิดชอบ ดำเนินการพัฒนาโดยการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน การนิเทศติดตามผล การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน ส่งผลให้การพัฒนาประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจนักเรียนมีพฤติกรรมด้านวินัยความรับผิดชอบที่ดีขึ้น

2.2 ผลการพัฒนาการประกันคุณภาพวินัย ด้านความสะอาด โดยใช้โครงการ “พัฒนาวินัยด้านความสะอาด” มีกิจกรรม คือ โรงเรียนสะอาดสวยด้วยมือเรา กิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาดน่าอยู่น่าดูน่าเรียนและกิจกรรมการรณรงค์การแต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกระเบียบของโรงเรียน พบว่านักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านวินัยด้านความสะอาดดีขึ้น มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนมีทัศนคติเรื่องการรักษาความสะอาดมากขึ้น ส่งผลให้ความสะอาดบริเวณ โรงเรียน ห้องเรียนและบริเวณอื่นๆที่นักเรียนรับผิดชอบสะอาดขึ้นส่งผลต่อบรรยากาศที่เอื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอน เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของนักเรียนดูสะอาดขึ้นและถูกระเบียบของโรงเรียนเพราะได้รับการเอาใจใส่ดูแลความสะอาดตนเองมากขึ้น ปัญหาพฤติกรรมที่พบ เช่นการทิ้งขยะไม่ถูกที่ มักง่ายเสื้อผ้าไม่ซัก แต่งกายไม่ถูกระเบียบได้รับการปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินกิจกรรมวงรอบที่ 2 ส่งผลให้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาเหล่านั้นลดน้อยลงอย่างชัดเจนแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดนั้นสามารถฝึกนิสัยให้กับนักเรียนเป็นบุคคลที่รักความสะอาดยิ่งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัฐสินี สุวรรณมโหสถ (2552 : 105-107) ได้ศึกษาการพัฒนาพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักเรียน ด้านการรักษาความสะอาด โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาได้แก่ การประชุมแบบกระบวนกรมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ A-I-C การจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียน ด้านการรักษาความสะอาด 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมโลกสวยด้วยมือเรา และกิจกรรมการประกวดนักเรียนสุภาพดี ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงพัฒนาในวงรอบที่ 2 ใช้กลยุทธ์การนิเทศการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียน ผลปรากฏว่านักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาดทั้งร่างกาย เครื่องแต่งกาย บริเวณห้องเรียนและเขตรับผิดชอบดีขึ้นส่งผลให้นักเรียนมีสุภาพที่แข็งแรง บริเวณ โรงเรียนสะอาด ร่มรื่นเหมาะสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พิชัย อันปัญญา (2552 : 98 – 99) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางใย สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม พบว่าสภาพก่อนพัฒนานักเรียนมีพฤติกรรมปัญหาวินัยด้านความสะอาด คือการรักษาความสะอาดห้องเรียน การรักษาความสะอาดร่างกาย และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายหลังดำเนินการพัฒนาใช้กล

ยุทธการประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมพัฒนา คือกิจกรรมแบ่งเขตรับผิดชอบ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อนส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมวินัยด้านการรักษาความสะอาดดีขึ้น และอุทัย ภูเต่าสูง (2552 : 84 – 86) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานและการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน โรงเรียน โคกกลางวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พัฒนาโดยการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยความสะอาดประกอบด้วยกิจกรรมการรักษาความสะอาดตนเอง และกิจกรรมการรักษาความสะอาดสภาพแวดล้อม ซึ่งปรากฏว่าโดยภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการรักษาวินัยความสะอาดอยู่ในระดับมาก

2.3 ผลการพัฒนาการประกันคุณภาพวินัย ด้านการตรงต่อเวลา โดยใช้โครงการ “พัฒนาวินัยด้านการตรงต่อเวลา” มีกิจกรรม คือ กิจกรรมสอดแทรก อบรม การตรงต่อเวลา กิจกรรมเพื่อนชวนเพื่อนส่งงานตามกำหนด และกิจกรรมมาด้วยกัน ไปด้วยกันทันเวลาพบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นในการที่จะส่งงานตรงตามกำหนดเวลาที่ครูสั่ง/นัดหมาย และพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการไปกลับ โรงเรียนที่เป็นระเบียบมากขึ้น มีนักเรียนมาสายไม่ทันเข้าแถวในตอนเช้าลดลง สะท้อนจาก ผู้ปกครองเกี่ยวกับการกลับบ้าน ไม่ตรงเวลาของนักเรียนลดลง ปัญหาที่พบในวงรอบที่ 1 มีนักเรียนบางคนขอยกเลิกกันขณะเดินแถว แยกแถว มาโรงเรียนสาย ทำงานช้าส่งงานไม่ทันเพื่อน ได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ในวงรอบที่ 2 ทำให้พฤติกรรมเหล่านั้นมีปัญหาลดน้อยลงจากเสียงสะท้อนจากผู้ร่วมวิจัย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาวินัยการตรงต่อเวลาของนักเรียนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศ วิเศษรินทอง (2551 : 108-110) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพวินัยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2-3 โรงเรียนบ้านโนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าสภาพปัญหาที่พบคือ นักเรียนมาโรงเรียนสาย เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนไม่ทันเวลา การบ้าน/งานที่ครูมอบหมายส่งไม่ทันกำหนด กลับบ้านไม่ตรงเวลา เมื่อดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การเสริมสร้างวินัยนักเรียนโดยการจัดกิจกรรมภายในห้องเรียนคือ การเล่านิทานส่งเสริมคุณธรรม การเล่นเกมคุณธรรม กิจกรรมนอกห้องเรียนคือ กิจกรรมแบ่งกลุ่มรับผิดชอบ กิจกรรมฝึกปฏิบัติที่บ้าน ผลการดำเนินงานสรุปได้ว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมวินัยด้านการตรงต่อเวลาดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานก่อนพัฒนา และหลังการพัฒนา บุญเพียง แพบสี (2551 : 129 -132) ได้ศึกษาการเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านกอกวิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัด

กาพสินธุ์ พบว่านักเรียนมีปัญหาพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา คือนักเรียนมาโรงเรียนไม่ทัน เข้าแถวเคารพธงชาติ เข้าเรียน ไม่เต็มเวลา รับประทานอาหารกลางวันก่อนเวลา ไม่เข้าแถวหลัง เลิกเรียน ดำเนินการพัฒนาวินัย โดยใช้ กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน กิจกรรมอบรมพุทธรูปตร กิจกรรมนักเรียนตัวอย่าง กิจกรรมคลินิกนักเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้าน กิจกรรมครูประจำหมู่บ้าน ส่งผลให้นักเรียนมีวินัยด้านการตรงต่อเวลาดีขึ้นเป็นที่น่าพอใจ และ พิชัย อ้นปัญญา (2552 : 98 – 99) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางโย สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม พบว่าสภาพก่อนพัฒนา นักเรียนมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวินัยด้านการตรงต่อเวลาคือการมาโรงเรียนสาย ไม่ทัน กิจกรรมหน้าเสาธง ส่งงานไม่ทันกำหนดเวลา ไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา คือ กิจกรรมการเยี่ยมบ้าน กิจกรรมสอดแทรกวินัยระหว่างเรียน ผลการการพัฒนาพบว่า นักเรียนมีวินัยการตรงต่อเวลาดีขึ้น

จากผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียนนั้นสะท้อนให้เห็นว่า การดำเนินการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โดยใช้โครงการและการจัดกิจกรรม มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนเกี่ยวกับวินัยด้านความสะอาด ความรับผิดชอบ และการตรงต่อเวลาเป็นไปในลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพความคาดหวังที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หลังการดำเนินงานพัฒนาวินัยทั้ง 3 ด้านคือ ด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลา สามารถอธิบายได้ว่า การดำเนินการประกันคุณภาพวินัยนักเรียน โดยใช่วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีผลทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีวินัยทั้ง 3 ด้านคือความรับผิดชอบ ความสะอาด การตรงต่อเวลาสูงขึ้น ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานก่อนดำเนินการพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การดำเนินการพัฒนาการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแก้ววิทยา ด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลา โดยการดำเนินการตามกลยุทธ์ที่กำหนดคือการจัดทำโครงการพัฒนาวินัย ทั้ง 3 ด้านมีกิจกรรมที่หลากหลายในโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สามารถพัฒนาคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด การตรงต่อเวลาได้จริง ดังนั้นครูผู้สอนท่านอื่นควรนำกลยุทธ์ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวินัยด้านการแต่งกาย

ของนักเรียนและด้านอื่นๆเพื่อให้ ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเชื่อมั่นและมั่นใจว่าคุณภาพด้านวินัยและด้านอื่นๆที่ทำการพัฒนานั้นมีคุณภาพจริง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการประกันคุณภาพวินัยด้านอื่นๆ ของนักเรียน โดยพิจารณาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามเกณฑ์การประเมินภายนอกด้านมาตรฐานผู้เรียน

2.2 พหุติกรรมพัฒนายังไม่สำเร็จเช่น พกโทรศัพท์มาโรงเรียน เสื้อผ้าไม่สะอาด ควรหารูปแบบใหม่หรือกิจกรรมอื่นมาพัฒนาแก้ไขในหลายๆวงรอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY